

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल

सूचना नं. ४३३/२०८०-८१

मिति २०८०/१२/०९

पाठ्यक्रम उपर सुझाव सम्बन्धी सूचना

प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६ को नियम ६ बमोजिम पाठ्यक्रम निर्माण समितिबाट निर्माण गरिएको तपशिल बमोजिमका प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाका अधिकृतस्तर नवौं तहका पाठ्यक्रमहरू आयोगको वेवसाइटको सूचना सेक्सनमा राखिएको छ । उक्त पाठ्यक्रम उपर केही सुझाव भएमा आयोगको इमेल ठेगाना ppsc.lumbini@gmail.com मा वा अन्य माध्यमद्वारा ७ (सात) दिनभित्र आइपुग्ने गरी पठाइदिनुहुन निर्णयानुसार सम्बन्धित सबैका लागि अनुरोध छ ।

१. प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा, अधिकृतस्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम ।
२. प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूहका अधिकृतस्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम ।
३. प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह, स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृतस्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम ।
४. प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह, विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट उपसमूहका अधिकृतस्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम ।

(लक्ष्मण प्रसाद ज्ञवाली)

अधिकृत आठौं

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको प्रशासन सेवा अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क:- २००

द्वितीय चरण:- सक्षमता परीक्षण (Competency Test)

पूर्णाङ्क:- २०

तृतीय चरण:- बोर्ड अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क:- ३०

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Scheme)						
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या × अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	सौद्धान्तिक-तर्कयुक्त र विश्लेषणात्मक (Theoretical-Critical Analysis)	५ प्रश्न × १५ अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem Solving)	१ प्रश्न × २५ अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	सौद्धान्तिक-तर्कयुक्त र विश्लेषणात्मक (Theoretical-Critical Analysis)	५ प्रश्न × १५ अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem Solving)	१ प्रश्न × २५ अङ्क	

द्वितीय चरण:- सक्षमता परीक्षण (Competency Test)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
प्रस्तुति	२०	मामिला अध्ययन, विश्लेषण र प्रस्तुतीकरण (Case Study, Analysis and Presentation)	१ घण्टा ३५ मिनेट (४५ मिनेट तयारी र ५० मिनेट प्रस्तुतीकरण)

तृतीय चरण :- बोर्ड अन्तर्वार्ता (Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)

द्रष्टव्य:-

- माथि परीक्षा योजनामा उल्लेखित प्रथम चरणको लिखित परीक्षामा विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा अलग अलग दिनमा हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाइबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ । साथै परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका सैद्धान्तिक -तर्कयुक्त र विश्लेषणात्मक, समस्या समाधान र मामिला अध्ययन, विश्लेषण र प्रस्तुतीकरण सम्बन्धी प्रश्नहरू पाठ्यक्रमका जुनसुकै एकाइबाट वा एक भन्दा बढि एकाइको शिर्षकहरू समेटने गरि सोध्न सकिने छ ।
- प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक प्रश्नको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू यो पाठ्यक्रम स्वीकृत हुँदा कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्नेछ ।
- प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरू मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सहभागी हुन पाउनेछन् र द्वितीय चरणको परीक्षामा सहभागी भएपछि मात्र तृतीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति:-

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको प्रशासन सेवा अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला,
आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- प्रशासन र व्यवस्थापन

१. राज्य र सरकार
 - १.१ नेपालको संविधान, नेपालमा संवैधानिक विकास र त्यसको विश्लेषणात्मक समीक्षा
 - १.२ राज्य शक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलन: नेपालमा यसको अभ्यास
 - १.३ सरकारको कार्यक्षेत्र र भूमिका
 - १.४ संघीय प्रणाली र नेपालमा संघीय शासन व्यवस्था
 - १.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका, जिम्मेवारी र कार्यहरू
 - १.६ अन्तर सरकार व्यवस्थापन (Inter-Governmental Management -IGM)
 - १.७ तीन तहका सरकार बीच सहकार्य,समन्वय र सहअस्तित्व
 - १.८ संघीय, प्रदेश र स्थानीय तहको व्यवस्थापिकाको संरचना र कार्यप्रणाली
 - १.९ संघीय संसद र प्रदेश सभाका विषयगत समिति र संवैधानिक निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - १.१० लोकतन्त्रका मूल्यहरू र नेपालमा यसको अवस्था
 - १.११ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र निर्वाचन प्रणालीका प्रकार (Types of Electoral System)
२. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन (Public Administration & Management)
 - २.१ मानव पूँजी व्यवस्थापन(Human Capital Management)
 - २.२ संगठनात्मक स्वरूप (Organizational Structure)
 - २.३ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू
 - २.४ नेपालको निजामती सेवा: वर्तमान अवस्था र भविष्यको स्वरूप
 - २.५ राजनीति र प्रशासनको अन्तरसम्बन्ध
 - २.६ नेपालको सार्वजनिक प्रशासन: सुधारका प्रयास एवं चुनौती
 - २.७ व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र नवीनतम प्रवृत्तिहरू
 - २.८ व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू: नेतृत्व (Leadership), उत्प्रेरणा (Motivation), मनोबल (Morale) निर्णय प्रक्रिया (Decision Making Process), नियन्त्रण (Controlling), संगठनात्मक व्यवहार (Organizational Behaviors) र कार्य संस्कृति (Work Culture)
 - २.९ विपद् व्यवस्थापन (Disaster Management), परिवर्तन व्यवस्थापन (Change Management), संकट व्यवस्थापन (Crisis Management), विवाद व्यवस्थापन (Conflict Management), वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरू (Negotiation & Agreement Skills)
 - २.१० सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन
३. विकासका आयाम र पक्षहरू (Dimensions & Aspects of Development)
 - ३.१ विकास: अवधारणा र नवीनतम उपागम (Recent Approaches)
 - ३.२ विकासका आयामहरू (Dimensions of Development) : दिगो विकास (Sustainable Development), समावेशी विकास (Inclusive Development), सहभागितामूलक विकास (Participatory Development), गरिबी निवारण (Poverty Alleviation), लैंगिक सवाल (Gender Issues), जलवायु परिवर्तन (Climate Change), सार्वजनिक निजी साझेदारी (Public Private Partnership), विश्वव्यापीकरण, आर्थिक उदारीकरण र निजीकरण (Globalization, Economic Liberalization and Privatization)
 - ३.३ नेपालमा लगानी मैत्री वातावरण (Investment Friendly Climate in Nepal) र नेपालको बैदेशिक लगानी नीति (Nepal's Foreign Investment Policy)

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको प्रशासन सेवा अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.४ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवम् मूल्याङ्कन प्रक्रिया
- ३.५ आयोजना / परियोजना तर्जुमा र व्यवस्थापन (Project Planning and Management)
- ३.६ विकास सहयोग नीति (Development Co-operation Policy)
४. अर्थ व्यवस्था र सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन
 - ४.१ विश्व अर्थ व्यवस्थाको स्वरूप र प्रवृत्ति (Global Economy: Structure and Trends) र नेपालको अर्थतन्त्र
 - ४.२ अर्थतन्त्रसँग सम्बद्ध योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, आर्थिक वृद्धि, विकास तथा रोजगारी
 - ४.३ वित्त व्यवस्थापन (सार्वजनिक आय, सार्वजनिक खर्च र सार्वजनिक ऋण)
 - ४.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक कार्य प्रणाली
 - ४.५ राजस्वको सैद्धान्तिक अवधारणा र परिचालन
 - ४.६ बजेटको सैद्धान्तिक पक्ष तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन प्रक्रिया
 - ४.७ वित्त नीति र मौद्रिक नीति (Fiscal Policy and Monetary Policy)
 - ४.८ सार्वजनिक खरिद र यस सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था
 - ४.९ अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँड र ऋण व्यवस्थापन
 - ४.१० नेपालमा सरकारी लेखा प्रणाली र लेखा परीक्षण प्रणाली
 - ४.११ सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी
५. सार्वजनिक सेवा प्रवाह व्यवस्थापन र विविध
 - ५.१ सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रणाली, सेवाको प्रारूप निर्माण र व्यवस्थापन (Service Design and Management), सेवा प्रवाह गर्ने माध्यमहरू (Service Delivery Mechanism) र बैकल्पिक आयामहरू
 - ५.२ सेवा प्रवाहमा एजेन्सीकरण (Agencification) र अर्ध-बजारीकरण (Quasi-marketization)
 - ५.३ सुशासन, सदाचार, नैतिकता र व्यवसायिकता
 - ५.४ सूचनाको हक र पारदर्शिता (Right to information and Transparency)
 - ५.५ सम्पत्ति शुद्धीकरण (Money Laundering) र भ्रष्टाचार निवारण
 - ५.६ जनसंख्याको बोनोट र यसका विविध पक्षहरू
 - ५.७ समावेशीकरणका विविध पक्षहरू
 - ५.८ सामाजिक न्याय, सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक संरक्षण
 - ५.९ नागरिक शिक्षा र विकास
 - ५.१० ट्रेड युनियन (Trade Union) र सामूहिक सौदावाजी (Collective Bargaining)
 - ५.११ नेपालको अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध, छिमेक सम्बन्ध, UN System and Agencies, BIMSTEC, SAARC मा नेपालको प्रतिनिधित्व, आर्थिक कुटनीति (Economic Diplomacy) र अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा नेपालको प्रतिनिधित्व (Representation) तथा भूमिका
 - ५.१२ राष्ट्रिय र अन्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयिक मामिलाहरू

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

१. राष्ट्रिय नीति

- १.१. राष्ट्रिय नीतिहरूको तर्जुमा, विश्लेषण, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
- १.२. नेपालका प्रमुख राष्ट्रिय नीतिहरूको कार्यान्वयन अवस्था र लुम्बिनी प्रदेशका नीतिको कार्यान्वयन अवस्था
- १.३. तथ्यमा आधारित नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन
- १.४. तीन तहको सरकार बिच राष्ट्रिय नीति, विषय क्षेत्रगत नीतिहरू बीचको समन्वय र अन्तरसम्बन्ध
- १.५. नीति निर्माण प्रकृया, नेपालमा नीति निर्माण प्रकृयाको प्रयोग र प्रवृत्ति

२. योजना तथा विकास व्यवस्थापन

- २.१. योजनावद्ध विकास प्रयास, उपलब्धि र चुनौती
- २.२. संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय विकास योजना (आवधिक, मध्यकालीन र वार्षिक योजना तथा मध्यमकालीन खर्चको संरचना)
- २.३. नतिजामूलक योजना प्रणाली
- २.४. विकासमा सरकारी (Public), निजी (Private), सहकारी क्षेत्र(Cooperative Sector) र गैर सरकारी क्षेत्र (Non-State Sector) को भूमिका र उपयोगिता
- २.५. विकास आयोजनाको अवधारणा, तर्जुमा (Formulation), कार्यान्वयन (Implementation), अनुगमन (Monitoring), तथा मूल्याङ्कन (Evaluation) र नेपालमा आयोजनाको व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणाली
- २.६. विकास व्यवस्थापनमा अन्तर तह समन्वय
- २.७. दिगो विकासका लक्ष्यहरू: वर्तमान अवस्था र नेपालको प्रयास
- २.८. गरिवी निवारण र रोजगारी

३. नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा संगठन विकास र मानव संसाधन

- ३.१. संगठनात्मक ढाँचा (Organizational Structure)
- ३.२. व्यवस्थापकीय औजारहरू (Management Tools)
 - ३.२.१. संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति (Organization and Management system)
 - ३.२.२. कार्य विश्लेषण (Job Analysis) : कार्य विवरण (Job Description), कार्य विशिष्टीकरण (Job Specification) र कार्य मूल्याङ्कन (Job Evaluation)
 - ३.२.३. कार्य पुष्टीकरण/संवृद्धीकरण (Job Enrichment), कार्य विस्तृतीकरण (Job Enlargement)
- ३.३. कार्य सम्पादन व्यवस्थापन(Performance Management), कार्यसम्पादन सूचक(Performance Indicator) र कर्मचारी मूल्याङ्कन प्रणाली
- ३.४. मानव संसाधन व्यवस्थापन(Human Resource Management) का उपलब्धि र चुनौती
- ३.५. सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्व विकास (Leadership Development), नेतृत्व परीक्षण (Leader Assessment) र उत्तराधिकारी योजना (Succession Planning)
- ३.६. व्यवस्थापन परीक्षण (Management Audit)
- ३.७. संस्थागत तथा व्यवसायिक रणनीतिक योजना (Strategic Planning)
- ३.८. कर्मचारीतन्त्रको संस्कृति र संस्कृति परिवर्तनका रणनीति, उपागम र औजार

४. आर्थिक मामिला

- ४.१. विश्व आर्थिक व्यवस्था, उदारीकरण र विश्वव्यापीकरण

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतको प्रशासन सेवा अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.२. भूपरिवेष्टित र अति कम विकसित मुलुकको अधिकार
 - ४.३. नेपालको आर्थिक उदारीकरण, निजीकरण: प्रयास, उपलब्धि र चुनौती
 - ४.४. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा, नियन्त्रण, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन प्रक्रिया र अन्तरसम्बन्ध
 - ४.५. लैङ्गिकमैत्री, सामाजिक समावेशीकरणमैत्री, जलवायु परिवर्तनमैत्री, दिगो विकासमैत्री बजेटको अवधारणा र कार्यान्वयन
 - ४.६. बजेट प्रणाली र वित्तीय उत्तरदायित्व
 - ४.७. नेपालको आर्थिक विकासमा वैदेशिक लगानी/सहायता र विकास सहयोग नीति (Development Cooperation Policy)
 - ४.८. नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार सन्तुलन (Balance of Trade) र भुक्तानी सन्तुलन (Balance of Payment): बर्तमान अवस्था, प्रवृत्ति (Trends) र चुनौती र संभावना, विश्व व्यापार संगठन (WTO) र विश्व भन्सार संगठन (WCO)
 - ४.९. आर्थिक अनियमितता र भ्रष्टाचार निवारण, सम्पत्ति शुद्धीकरण अपराध निवारण (Anti-Money Laundering) र आपराधिक कार्यमा वित्तीय लगानी नियन्त्रण
५. सार्वजनिक सेवा र शासकीय मामिला
- ५.१. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सरकार, निजी क्षेत्र, समुदाय र नागरिक संस्थाको भूमिका
 - ५.२. जनतामा प्रवाह गरिने सेवाहरु, सेवाको व्यवस्थापन, अवधारणात्मक पक्षहरु, स्थानीय स्तरमा जनतालाई सेवा गर्ने माध्यमहरु
 - ५.३. संघीय/प्रदेश निजामती सेवा तथा अन्य सरकारी सेवा र स्थानीय सेवा
 - ५.४. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सरकारी सेवा संचालन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था र क्षेत्राधिकार
 - ५.५. राष्ट्रिय सुरक्षा व्यवस्थापन र नेपालमा राष्ट्रिय सुरक्षाका विद्यमान प्रावधानहरु
 - ५.६. संघीय र प्रादेशिक सुरक्षा व्यवस्थापन: समन्वय र अन्तरसम्बन्ध
 - ५.७. विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका, समन्वय र सहयोग
 - ५.८. नेपालमा सूचना प्रविधि, नवप्रवर्तन र उद्यमशीलता विकासका सवालहरु (Issues of Information Technology, Innovation and Entrepreneurship development in Nepal)
 - ५.९. संघीय शासन व्यवस्थामा सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापनका सवालहरु (Issues)
 - ५.१०. विविधता व्यवस्थापन (Diversity Management) र नेपालमा विविधता व्यवस्थापन नीति, रणनीति र कार्यान्वयनको अवस्था
 - ५.११. आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणका आयामहरु
६. नेपालको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी मामिला
- ६.१. नेपाल सरकारका आर्थिक, मौद्रिक र वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिहरु र त्यसको कार्यान्वयन
 - ६.२. लेखा प्रणाली, लेखापरीषण तथा वित्तीय जवाफदेहीता र नेपालमा यसको प्रयोग
 - ६.३. बैदेशिक सहयतामा संचालित आयोजनाको वित्तीय व्यवस्था सम्बन्धी व्यवस्था
 - ६.४. लेखामान तथा नेपालमा सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान सम्बन्धी व्यवस्था, नेपालको वित्तीय व्यवस्थापनमा विद्युतीय सूचना प्रणालीको प्रयोग तथा कार्यान्वयनको अवस्था

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूहका अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो
सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण – लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्कः २००

द्वितीय चरण – अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्कः ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	छोटो छोटो उत्तर	१०	१० प्रश्न x ५ अङ्क = ५० अङ्क	१:३० घण्टा	५०	४०
		(ख) सेवा, समूह सम्बन्धी सामान्य विषय	लामो उत्तर	५	५ प्रश्न x १० अङ्क = ५० अङ्क	१:३० घण्टा	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		विश्लेषणात्मक समीक्षा	४	४ प्रश्न x १५ अङ्क = ६० अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
			विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	२	२ प्रश्न x २० अङ्क = ४० अङ्क			

द्रष्टव्यः

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- माथि उल्लिखित सेवा अन्तर्गतका सबै समूह/ उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथमपत्र खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ, तर प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीयपत्र सेवा, समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/ उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्ने छ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह/ उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ । यसै गरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/ उपसमूह अनुसार एकै दिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
(क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव ।
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू यो पाठ्यक्रम स्वीकृत हुँदा कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्नेछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति:-

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूहका अधिकृत स्तर नवौ तह वा सो
सहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र: खण्ड (क) : प्रशासन र व्यवस्थापन

अङ्क - ५०

१. राज्य र सरकार
 - १.१. संघीय शासन प्रणाली
 - १.२. व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - १.३. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
 - १.४. नेपालको संबैधानिक विकास र नेपालको संविधान
 - १.५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र र अन्तरसम्बन्ध
२. सार्वजनिक प्रशासन
 - २.१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
 - २.२. कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
 - २.३. आर्थिक प्रशासन- बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
३. व्यवस्थापन
 - ३.१. व्यवस्थापनको अवधारणा
 - ३.२. व्यवस्थापनमा नेतृत्व, संगठन, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्त्व
 - ३.३. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
४. विकासका आयामहरू
 - ४.१. विकास प्रशासनको अवधारणा
 - ४.२. विकासमा जनसहभागिता
 - ४.३. आवधिक योजना: लुम्बिनी प्रदेश र नेपाल
 - ४.४. दिगो विकास
 - ४.५. गरीबी निवारण
 - ४.६. सुशासन
 - ४.७. विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
 - ४.८. जनसंख्या र बसाँईसराई
५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार
 - ५.१. लोकतन्त्र र समावेशीकरण
 - ५.२. कानुनी राज्य
 - ५.३. मानव अधिकार
 - ५.४. लैंगिक सवाल (Gender Issues)
 - ५.५. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
 - ५.६. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
६. नेपाली समाज र यसको बनोट
 - ६.१. नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
 - ६.२. आदिवासी, जनजाति, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू

.....

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूहका अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो
सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: खण्ड (ख) : सेवा समूह सम्बन्धी सामान्य विषय

अङ्क- ५०

१. निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवासँग सम्बन्धित कानूनहरू
 - १.१ निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५० (संशोधन सहित)
 - १.२ प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०८० र प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८०
 - १.३ प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६ र प्रदेश सुशासन नियमावली, २०७७
 - १.४ कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५
२. सार्वजनिक सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी
 - २.१ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
 - २.२ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायीत्व ऐन, २०७६ तथा नियमावली, २०७७
 - २.३ अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
 - २.४ संघ, प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
३. विद्यालय तहमा सेवाप्रवाह सम्बन्धी कानूनहरू
 - ३.१ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
 - ३.२ युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका नीति तथा कानूनहरू
 - ३.३ राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप, २०७६
४. नेपाल शिक्षा सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति सम्बन्धी) नियमहरू, २०५०
५. शिक्षा प्रणालीको व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनहरू
 - ५.१ शिक्षा ऐन, २०२८ (संशोधन सहित) र शिक्षा नियमावली, २०५९ (संशोधन सहित)
 - ५.२ अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा सम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा नियमावली, २०७७
 - ५.३ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् ऐन, २०४५ र प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् नियमावली, २०५१
 - ५.४ विश्वविद्यालय अनुदान आयोग ऐन, २०५०
 - ५.५ विश्वविद्यालयहरूका ऐनहरू (औचित्य, उद्देश्य, संगठन, संरचना, प्रमुख विशेषताहरू)
६. शिक्षामा नीतिगत व्यवस्था
 - ६.१ नेपाल र लुम्बिनी प्रदेशको चालु आवधिक योजनामा शिक्षा, युवा र खेलकुद
 - ६.२ शिक्षा नीति, २०७६ र राष्ट्रिय विज्ञान, प्रविधि तथा नवप्रवर्तन नीति, २०७६
 - ६.३ स्थानीय योजनामा युवा तथा खेलकुद
 - ६.४ दिगो विकास लक्ष्य राष्ट्रिय कार्यढाँचा र शिक्षा सम्बन्धी लक्ष्य, सूचक र दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरण
 - ६.५ प्रदेश र स्थानीय तहमा विज्ञान प्रविधि र नवप्रवर्धन संवन्धी अभ्यासहरू
 - ६.६ पुस्तकालय स्थापना र व्यवस्थापन
 - ६.७ TVET Sector Strategic Plan (2023-2032 AD)
७. शिक्षामा सञ्चालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू
 - ७.१ विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम
 - ७.२ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमका क्षेत्रमा संचालित कार्यक्रमहरू (उद्देश्य, लक्ष्य, कार्यक्रम, क्षेत्र तथा लक्ष्याङ्क)
 - ७.३ उच्च शिक्षाको क्षेत्रमा संचालित कार्यक्रमहरू (उद्देश्य, लक्ष्य, कार्यक्रम, क्षेत्र तथा लक्ष्याङ्क)

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत, शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूहका अधिकृत स्तर नवौं तह
वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र - प्राविधिक विषय

पूर्णाङ्क: १००

1. Educational Policies and Planning

- 1.1 Formulation of educational policies
- 1.2 Issues related to educational policies
- 1.3 Analysis of educational policies vis 'a vis the issues
- 1.4 Assessment of trends of policy implementation
- 1.5 Integrated Educational Management Information System (IEMIS)
- 1.6 Formulation of educational plans
- 1.7 Different approaches to, tools and techniques of educational planning
- 1.8 Micro and macro level planning
- 1.9 Issues in educational planning (expanding access, improving quality and enhancing efficiency of the system)

2. School curriculum and assessment

- 2.1. Principles and Process of curriculum development
- 2.2. Issues associated with curriculum development (inclusion of local elements, language policy)
- 2.3. Design, development and delivery of curricular materials
- 2.4. Practices of curricular materials development
- 2.5. Instructional Design and management
- 2.6. Approaches to and practices of assessing student achievement
- 2.7. Problems and issues associated with the management of examinations

3. Teacher Management and development

- 3.1. Planning for teacher requirement
- 3.2. Teacher personnel management
- 3.3. Teacher licensing
- 3.4. Different models and practices of promotion and career development
- 3.5. Use of libraries in career development of teachers
- 3.6. Approaches to training and professional development
- 3.7. Teacher management issues in the context of federal management of education

4. School governance

- 4.1. Concept of school governance
- 4.2. Concept of learning organization
- 4.3. School governance in federal system
- 4.4. Principles and mechanism for accountability in educational management
- 4.5. Modalities for stakeholder participation in school management

5. Financing in education

- 5.1. Approaches to financing of education system
- 5.2. Resource targeting to the special needs-groups
- 5.3. Different issues in the financing of education
- 5.4. Cost-sharing
- 5.5. Private sector involvement in education and its implications
- 5.6. Support of development partners in education
- 5.7. Project based funding and its implications
- 5.8. Priorities for resource allocations among different sub-sectors of education
- 5.9. Trends of educational financing in Nepal

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत, शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूहका अधिकृत स्तर नवौं तह
वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

6. Higher education and its management

- 6.1. Human-resource requirement and roles of higher education
- 6.2. Issues associated with the management of higher education-Quality/Relevance, Access/Equity, and Efficiency
- 6.3. Dynamics of autonomy and accountability in the management of higher education
- 6.4. Financing of higher education
- 6.5. Modalities of public-private partnership in higher education
- 6.6. Models of university education (deemed, open, affiliation)
- 6.7. Roles of University Grant Commission (UGC)
- 6.8. Province level university- Concept, practices and future direction

7. Management of Technical Education (TE) and Vocational Training (VT)

- 7.1. Assessment of human-resource requirement
- 7.2. Technical education and employment promotion
- 7.3. Poverty alleviation and vocational training
- 7.4. Management of TE and VT
- 7.5. Design and delivery of TE and VT
- 7.6. Financing of TE and VT
- 7.7. Partnership with private sector in the provision of TE and VT
- 7.8. Issues associated with the management of TE and VT
- 7.9. Roles and Issues of CTEVT by provincial and local level government

8. Management of Non-Formal Education

- 8.1. Concept and approaches to Non-Formal Education (NFE)
- 8.2. NFE program its link with poverty alleviation and people empowerment
- 8.3. Community Learning Centre (CLC) and its contributions for rural development
- 8.4. Modalities in the delivery of NFE
- 8.5. Role of libraries and community learning centers in NFE
- 8.6. Use of Media in the delivery of NFE
- 8.7. Role of different level governments, NGOs/CBOs and local community in the management of NFE
- 8.8. Issues associated with the management of NFE

9. Enhancing institutional capacity for Quality and efficiency educational services and effective service delivery

- 9.1. Perspectives of quality education
- 9.2. Defining and measuring quality in educational services
- 9.3. Mechanism for improving quality (Supervision, Monitoring, Follow up support)
- 9.4. Efficiency in the provision of educational services
- 9.5. National education management system
- 9.6. Assessment of effectiveness of existing institutional arrangement
- 9.7. Effective utilization of institutional capacity
- 9.8. Requirement and models of Human resource development
- 9.9. Sustainability in institutional arrangement and human resource development

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत, शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूहका अधिकृत स्तर नवौं तह
वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

10. Research and development in education

- 10.1. Different approaches to educational research
- 10.2. Purposes of research in education (formative and summative)
- 10.3. Use of research in policy formulation, planning and program development
- 10.4. Role of educational research in bringing innovation in educational programs
- 10.5. Assessment of findings and implementation of national research studies in education sector

11. Youth and Sports

- 11.1 Rules and policies related to youths in Nepal
- 11.2 Role of provincial government in the development of youths
- 11.3 Contemporary issues on youth empowerment, employment and youth migration and their solution
- 11.4 Demographic dividend
- 11.5 Rules and policies related to Sports
- 11.6 Role of provincial government in the development of sports
- 11.7 Developing sports as Profession, its challenges and issues
- 11.8 Contribution of sports on all round development of citizens and developing nationalism

12. Science and Technology

- 12.1 Rules and policies related to science and technology
- 12.2 Traditional technologies of Nepal and their contribution in modern Nepal
- 12.3 New innovations in the field of science and technology in Nepal
- 12.4 Major issues related to improving contribution of science and technology in Nepal

13. Recent trends and issues in education

- 13.1 Democracy and education
- 13.2 Equity and equality of educational opportunity and results
- 13.3 Global perspectives in education (diversity education, peace education, tolerance, etc.)
- 13.4 Promotion of local knowledge base and local technology
- 13.5 Localization of educational management (Establishing school-community bond)
- 13.6 Modern technology in education
- 13.7 Gender in education
- 13.8 Child right and education
- 13.9 Poverty alleviation and education
- 13.10 Special Needs Education
- 13.11 All-round development of children and provision of ECD programs
- 13.12 Participation of females and special need-groups in educational management
- 13.13 Distance and Open Learning (DOL)
- 13.14 Education and Sports: Holistic personality development
- 13.15 Civic Education

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण — लिखित परीक्षा

द्वितीय चरण — अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: २००

पूर्णाङ्क: ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	छोटो छोटो उत्तर	१०	१० प्रश्न x ५ अङ्क = ५० अङ्क	१:३० घण्टा	५०	४०
		(ख) सेवा, समूह सम्बन्धी सामान्य विषय	लामो उत्तर	५	५ प्रश्न x १० अङ्क = ५० अङ्क	१:३० घण्टा	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		विश्लेषणात्मक समीक्षा	४	४ प्रश्न x १५ अङ्क = ६० अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
			विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	२	२ प्रश्न x २० अङ्क = ४० अङ्क			

द्रष्टव्यः

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- माथि उल्लिखित सेवा अन्तर्गतका सबै समूह/ उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथमपत्र खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ, तर प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीयपत्र सेवा, समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/ उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्ने छ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह/ उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ । यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/ उपसमूह अनुसार एकै दिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
(क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव ।
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू यो पाठ्यक्रम स्वीकृत हुँदा कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्नेछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति:-

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र: खण्ड (क)

अङ्क - ५०

प्रशासन र व्यवस्थापन

१. राज्य र सरकार
 - १.१. संघीय शासन प्रणाली
 - १.२. व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - १.३. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
 - १.४. नेपालको संबैधानिक विकास र नेपालको संविधान
 - १.५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र र अन्तरसम्बन्ध
२. सार्वजनिक प्रशासन
 - २.१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
 - २.२. कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
 - २.३. आर्थिक प्रशासन— बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
३. व्यवस्थापन
 - ३.१. व्यवस्थापनको अवधारणा
 - ३.२. व्यवस्थापनमा नेतृत्व, संगठन, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्त्व
 - ३.३. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
४. विकासका आयामहरू
 - ४.१. विकास प्रशासनको अवधारणा
 - ४.२. विकासमा जनसहभागिता
 - ४.३. आवधिक योजना: लुम्बिनी प्रदेश र नेपाल
 - ४.४. दिगो विकास
 - ४.५. विकेन्द्रीकरण
 - ४.६. गरीबी निवारण
 - ४.७. सुशासन
 - ४.८. विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
 - ४.९. जनसंख्या र बसाइँसराइ
५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार
 - ५.१. लोकतन्त्र र समावेशीकरण
 - ५.२. कानुनी राज्य
 - ५.३. मानव अधिकार
 - ५.४. लैंगिक सवालहरू (Gender Issues)
 - ५.५. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
 - ५.६. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
६. नेपाली समाज र यसको बनोट
 - ६.१. नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
 - ६.२. आदिवासी, जनजाति, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू

.....

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र खण्ड (ख)

सेवा समूह सम्बन्धी सामान्य विषय

अङ्क -५०

१. जलश्रोत सम्बन्धी
 - १.१ राष्ट्रिय जलश्रोत नीति, २०७७
 - १.२ जलश्रोत ऐन, २०४९
 - १.३ जलश्रोत नियमावली, २०५०
२. खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी
 - २.१ नेपालमा खानेपानी योजनाको बिकासक्रम
 - २.२ नेपाल र लुम्बिनी प्रदेशको चालु आवधिक योजनाको नीति तथा कार्यक्रम
 - २.३ खानेपानी आपूर्ति सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति तथा कार्यनीति
 - २.४ राष्ट्रिय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता नीति, २०८०
 - २.५ खानेपानी तथा सरसफाइ ऐन, २०७९
 - २.६ खानेपानी नियमावली, २०५५
 - २.७ राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड, २०७९ राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर मापदण्ड कार्यान्वयन तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७९
 - २.८ खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी दिर्घकालिन अवधारणा
 - २.९ खानेपानी गुणस्तर सम्बन्धि चुनौतीहरू
 - २.१० निजी क्षेत्रको सहभागीताको अवधारणहरू
 - २.११ मर्मत संचालन तथा संभार नीति
 - २.१२ काठमाडौं उपत्यकाको खानेपानी तथा सरसफाई रणनीति, २०५७
 - २.१३ नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन (संसोधन सहित), २०४६
 - २.१४ दिगो विकासलक्ष्य (SDGs) (खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धित)
 - २.१५ नेपालको जलश्रोत रणनीति तथा राष्ट्रिय जल योजना (खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धित)
३. वातावरण सम्बन्धी
 - ३.१ वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६
 - ३.२ वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
 - ३.३ प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७
 - ३.४ प्रदेश वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
४. विविध
 - ४.१ निजामती सेवा ऐन २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
 - ४.२ प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०८०
 - ४.३ प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८०
 - ४.४ प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६
 - ४.५ प्रदेश सुशासन नियमावली, २०७७
 - ४.६ नेपाल ईन्जिनियरिङ्ग सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन) २०५१
 - ४.७ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
 - ४.८ जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४.९ नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद ऐन, २०५५

४.१० ईन्जिनियरिङ्ग सेवाको सांगठनिक संरचना: संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको विश्लेषण तथा सुधारका उपायहरू

४.११ विकास समिति ऐन, २०१३

४.१२ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

४.१३ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३

४.१४ सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर
नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र - प्राविधिक विषय

पूर्णाङ्क:- १००

1. Concept and principles

1.1. Drinking Water

- 1.1.1. Present status of Water Supply and Sanitation
- 1.1.2. Current issues and problems of Water Supply in rural and urban
- 1.1.3. Design norms and principles
- 1.1.4. Principles related to unit operation: -
 - a) Aeration.
 - b) Flocculation and coagulation.
 - c) Sedimentation process including coarse material removal.
 - d) Filtration process/Slow sand filtration /Rapid filtration.
 - e) Disinfection process.
 - f) Sludge handling and disposal.

1.2. Municipal Wastewater

- 1.2.1. Principles related to unit operation: -
 - a) Physical treatment: Screen /Grit chamber /Gas chamber /Mixing /Sedimentation /Flocculation /Floatation etc.
 - b) Chemical treatment: Chemical precipitation, Absorption, Ion exchange, Electrolysis etc.
 - c) Biological treatment: Aerobic and Anaerobic process- Aerated lagoons, activated sludge, Trickling filters, Oxidation ditches.
 - d) Sludge treatment: Drying, Dewatering, Filtration, Centrifugation, Chemical conditioning (immobilization), and Incineration

1.3. Industrial wastewater

- 1.3.1. Introduction to nature and origin of industrial wastewater and their impacts on aquatic environment, flow characteristic, effluent and stream standards, Waste water treatment processes.
- 1.3.2. Pre and primary treatment: Equalization, Neutralization, Sedimentation oil separation, Filtration etc.
- 1.3.3. Wastewater treatment techniques: Coagulation and precipitation, biological treatment (aerated lagoons, conventional activated sludge, trickling filters), Absorption, Ion exchange, Chemical oxidation.
- 1.3.4. Tertiary treatment for major polluting industries (tannery, textile, pulp and paper, sugar)
- 1.3.5. Sludge treatment, handling and disposal.

2. Design and Treatment

2.1. Design of the system

2.1.1. Drinking Water supply system

- 2.1.1.1. Introduction to pollutants (sources, types and effects), sources and characteristics of water, water demand and quantity, estimation of future population, design period.
- 2.1.1.2. Water sources and intakes.
- 2.1.1.3. Design of intake structures for rural and urban water supply system.
- 2.1.1.4. Pipeline design: design criteria, design of transmission and distribution system

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर
नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

(including pipe networks).

- 2.1.1.5. Reservoirs: types, size determination
- 2.1.2. Municipal Wastewater system
 - 2.1.2.1. Sources and nature of wastewater, effluent characteristics.
 - 2.1.2.2. Estimation of quantity of sanitary sewage and storm water sewage collection systems, sewers design criteria.
 - 2.1.2.3. Design of sanitary and storm water sewers and combined sewer systems.
 - 2.1.2.4. Sewer Appurtenances: Manholes, Inverted siphons, House connections, Storm water inlets and etc.
- 2.1.3. Industrial Wastewater system
 - 2.1.3.1. Industrial wastewater characteristics.
 - 2.1.3.2. Concept of Central effluent treatment plant – Advantages and disadvantages.
 - 2.1.3.3. Design criteria for Industrial Waste water system.
 - 2.1.3.4. Design of Pre and primary treatment facilities: Equalization tank, Neutralization, Sedimentation oil separation, Filtration etc.
- 2.2. Design of treatment facility
 - 2.2.1. Drinking Water treatment facility
 - 2.2.1.1. Design of pre-treatment facility: Intake screen, aeration and etc.
 - 2.2.1.2. Design of treatment facilities: Sedimentation, Flocculation, Filtration systems and Disinfection.
Advanced treatment: Absorption by activated carbon, ion exchange, multimedia filtration, ultra filtration and reverse osmosis, ozonation, ultra violet disinfection, demineralization, new development in water treatment operation.
 - 2.2.2. Municipal wastewater treatment facility
 - 2.2.2.1. Design of primary treatment: Screen, grit chamber, primary sedimentation, flow measurement facilities.
 - 2.2.2.2. Design of secondary treatment: BOD removal, design criteria, activated sludge oxidation ponds /ditches, lagoons, trickling filters, and secondary clarifier.
 - 2.2.2.3. Need for Tertiary treatment.
 - 2.2.3. Industrial Wastewater treatment facility
 - 2.2.3.1. Design of Industrial Wastewater treatment facilities: Coagulation and precipitation, biological treatment (aerated lagoons, conventional activated sludge, trickling filters), Absorption, Ion exchange, Chemical oxidation.
 - 2.2.3.2. Concept of Central effluent treatment plant – Advantages and disadvantages.
- 2.3. Management and other related aspects
 - 2.3.1. Drinking Water system and treatment facility
 - 2.3.1.1. Sludge management, handling and disposal.
 - 2.3.1.2. Operation and Maintenance of Water system.
 - 2.3.1.3. Legal and Management aspects of Water system.
 - 2.3.1.4. Financial aspects: Tariff structure, tariff rates and affordability, System cost recovery.
 - 2.3.1.5. Education and training.
 - 2.3.2. Municipal Wastewater system and treatment facility
 - 2.3.2.1. Sludge management, handling and disposal.

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर
नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 2.3.2.2. Operation and Maintenance
 - 2.3.2.3. Legal and Management aspects
 - 2.3.2.4. Financial aspects: Tariff structure, tariff rates and affordability, System cost recovery.
 - 2.3.2.5. Education and training.
 - 2.3.3. Industrial Wastewater system and treatment facility
 - 2.3.3.1. Sludge treatment, handling and disposal
 - 2.3.3.2. Operation and Maintenance
 - 2.3.3.3. Legal and Management aspects
 - 2.3.3.4. Financial aspects
 - 2.3.3.5. Education and training.
3. Ground water development
- 3.1. Ground water flow
 - 3.1.1. Ground water occurrences and prospecting, chemical characteristics and properties of ground water.
 - 3.1.2. Ground water exploration and Methods of ground water withdrawal.
 - 3.2. Ground water recovery and tubewell design
 - 3.2.1. Ground water recovery.
 - 3.2.2. Tube well design.
 - 3.3. Ground water quality
 - 3.3.1. Ground water treatment (aerator, iron removal plant) requirement based on ground water quality
 - 3.3.2. Disinfecting wells and piping
 - 3.3.3. Maintaining well yield
 - 3.3.4. Sanitary protection for ground water supplies
 - 3.3.5. Conservation and utility of ground water
4. Water and Wastewater quality issues
- 4.1. Introduction – Water resources and ecosystem, water cycle, fresh water and competitive use of water.
 - 4.2. Water pollution: Types and sources of water pollution, point and non-point pollution sources, effects of pollution (river, lake and reservoir), pollution of ground water.
 - 4.3. Water quality and standards for various uses of water.
 - 4.4. Sources and nature of Municipal and Industrial Wastewater, required effluent quality and standards.
 - 4.5. Municipal and Industrial wastewater quality and standards and its impact on aquatic environment, effluent and stream standards.
 - 4.6. Management: Strategies for water pollution control, water quality monitoring and surveillance.
5. Environmental issues
- 5.1. Environmental health and sanitation.
 - 5.1.1. Introduction: Fundamentals of epidemiology, infectious and non-infectious diseases, infectious disease transmission routes, organic and inorganic contaminants, and health and

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह स्यानिटरी उपसमूहका अधिकृत स्तर
नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तरतह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

water quality.

- 5.1.2. Human excreta and its characteristics, pollution caused by excreta, health aspects of water supply and sanitation.
 - 5.1.3. Pathogens: Excreted bacteria, helminthes and their control, diseases transmitted by arthropod vectors (mosquito, flies, cockroaches, bugs, lice, etc).
 - 5.1.4. Excreta treatment and disposal: Options, On site sanitation system (pit latrines, composting toilets and septic tank), Off site sanitation (septage collection, lagoon, waste stabilization ponds, anaerobic digestion).
 - 5.1.5. Engineering and infectious diseases: Water related, excreta related, refuse related, housing related, diseases; reuse of wastes, watershed reservoir sanitation; engineering control of infectious diseases.
- 5.2. Environmental impact assessment
- 5.2.1. Introduction: Concept of environmental assessment, Initial environmental examination (IEE), Environmental impact assessment (EIA), role of EIA, types of environmental impacts, and EIA principles.

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट उपसमूहका
अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम लाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छः

प्रथम चरण — लिखित परीक्षा

द्वितीय चरण — अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: २००

पूर्णाङ्क: ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	छोटो छोटो उत्तर	१०	१० प्रश्न x ५ अङ्क = ५० अङ्क	१:३० घण्टा	५०	४०
		(ख) सेवा, समूह सम्बन्धी सामान्य विषय	लामो उत्तर	५	५ प्रश्न x १० अङ्क = ५० अङ्क	१:३० घण्टा	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		विश्लेषणात्मक समीक्षा	४	४ प्रश्न x १५ अङ्क = ६० अङ्क	३ घण्टा	१००	४०
			विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	२	२ प्रश्न x २० अङ्क = ४० अङ्क			

द्रष्टव्यः

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- माथि उल्लिखित सेवा अन्तर्गतका सबै समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथमपत्र खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ, तर प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीयपत्र सेवा, समूह सम्बन्धी पाठ्यक्रम समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/ उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह/ उपसमूह अनुसार एकै दिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुन सक्नेछ । यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/ उपसमूह अनुसार एकै दिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथमपत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुबै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।
(क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।
(ख) दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
(ग) तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव ।
(घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू यो पाठ्यक्रम स्वीकृत हुँदा कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनुपर्नेछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति:-

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट उपसमूहका
अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र: खण्ड (क)

अङ्क - ५०

प्रशासन र व्यवस्थापन

१. राज्य र सरकार
 - १.१. संघीय शासन प्रणाली
 - १.२. व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - १.३. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
 - १.४. नेपालको संबैधानिक विकास र नेपालको संविधान
 - १.५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र र अन्तरसम्बन्ध
२. सार्वजनिक प्रशासन
 - २.१. सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
 - २.२. कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
 - २.३. आर्थिक प्रशासन-बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
३. व्यवस्थापन
 - ३.१. व्यवस्थापनको अवधारणा
 - ३.२. व्यवस्थापनमा नेतृत्व, संगठन, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्व
 - ३.३. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
४. विकासका आयामहरू
 - ४.१. विकास प्रशासनको अवधारणा
 - ४.२. विकासमा जनसहभागिता
 - ४.३. आवधिक योजना: नेपाल र लुम्बिनी प्रदेश
 - ४.४. दिगो विकास
 - ४.५. विकेन्द्रीकरण
 - ४.६. गरीबी निवारण
 - ४.७. सुशासन
 - ४.८. विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
 - ४.९. जनसंख्या र बसाईसराई
५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार
 - ५.१. लोकतन्त्र र समावेशीकरण
 - ५.२. कानुनी राज्य
 - ५.३. मानव अधिकार
 - ५.४. लैंगिक सवाल (Gender Issues)
 - ५.५. आरक्षण र सकारात्मक विभेद
 - ५.६. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
६. नेपाली समाज र यसको बनोट
 - ६.१. नेपालका विविध जाति/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
 - ६.२. आदिवासी जनजाति, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू

.....

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट उपसमूहका
अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र खण्ड (ख)

सेवा समूह सम्बन्धी सामान्य विषय

अङ्क - ५०

१. राष्ट्रिय आवास नीति, २०६८
२. राष्ट्रिय शहरी नीति, २०६४
३. भू उपयोग नीति, २०७२
४. निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
५. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०८० र प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८०
६. प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६ र प्रदेश सुशासन नियमावली, २०७७
७. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
८. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
९. सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रदेश नियमावली, २०७६ (लुम्बिनी प्रदेश)
१०. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरू २०५१
११. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
१२. वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ (लुम्बिनी प्रदेश)
१३. नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद ऐन, २०५५ र नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद नियमावली, २०५७
१४. विकास समिति ऐन, २०१३
१५. नगर विकास ऐन, २०४५
१६. आवासको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७५
१७. भवन ऐन, २०५५ र भवन नियमावली, २०६६
१८. संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्बन्धी ऐन, २०५४ र संयुक्त आवासको स्वामित्व सम्बन्धी नियमावली, २०६०
१९. जग्गा नापजाँच ऐन, २०१९
२०. जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
२१. भूउपयोग ऐन, २०७६ र भूउपयोग नियमावली, २०७९
२२. प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३
२३. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
२४. मध्यस्थता ऐन, २०५५
२५. पूर्वाधार विकास प्राधिकरण ऐन, २०७७ (लुम्बिनी प्रदेश)
२६. प्रदेश भवन ऐन, २०७५ (लुम्बिनी प्रदेश)
२७. ईन्जिनियरिङ्ग सेवाको सांगठनिक संरचना: संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको विश्लेषण तथा सुधारका उपायहरू
२८. राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६०
२९. राष्ट्रिय शहरी विकास रणनीति, २०७३
३०. निर्माण सम्बन्धी नर्मस् र स्पेशिफिकेसन
३१. भवन निर्माण सम्बन्धी निर्देशिकाहरू
३२. संयुक्त, सामुहिक र योजनाबद्ध आवास सम्बन्धी मापदण्ड, २०६२
३३. काठमाण्डौं उपत्यकाको लागि भवन निर्माण मापदण्ड, २०६४

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत इन्जिनियरिङ्ग सेवा, सिभिल समूह विल्डिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट उपसमूहका
अधिकृत स्तर नवौं तह वा सो सरहका पदको खुला, आन्तरिक र अन्तर तह प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३४. वस्ति विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड, २०७२
३५. नेपाल शहरी सडक मापदण्ड— २०७६
३६. जग्गा एकिकरण सम्बन्धी नियमावली, २०७९ (लुम्बिनी प्रदेश)
३७. राष्ट्रिय आवास योजना, २०७१

द्वितीय पत्र - प्राविधिक विषय

पूर्णाङ्क:- १००

1. ARCHITECTURE & BUILDING CONSTRUCTION

- 1.1 Evolution of Nepalese contemporary architecture.
- 1.2 Local and modern building construction material in Nepal.
- 1.3 Climatology and Heritage conservation in Nepal.
- 1.4 Contemporary building Design philosophies and Built environment.
- 1.5 Present status of government buildings in Nepal and the need for standardization.
- 1.6 Prospects and challenge for maintenance and rehabilitation of government buildings.
- 1.7 Development of building construction technology in Nepal and its relation to modern Structural Engineering
- 1.8 Efforts in developing Intermediate and High Technology in building design and construction and its effects in the development process of Nepal.
- 1.9 Building Code implementation in Nepal.
- 1.10 Green Building concept and design

2. HOUSING

- 2.1 Housing scenario in Nepal: opportunities and constraints
- 2.2 Types of Housing, Housing Tenure
- 2.3 Prospect and challenges of government intervention in social housing development
- 2.4 Role of private initiatives in housing development in Nepal
- 2.5 Housing finance and legislation.
- 2.6 National Shelter Policy of Nepal: strategy in current plan and challenges
- 2.7 Low-cost Housing Technology
- 2.8 Characteristics of squatter and slums and its management in urban area
- 2.9 Prospect and challenges of apartment and group housing in nepal

3. URBAN DEVELOPMENT

- 3.1 Status of Urban development and management in Nepal.
- 3.2 Master Planning, Structure Planning, Local area Planning, IAP, Land development, risk sensitive land use planning
- 3.3 Building permits in Nepal.
- 3.4 Market centres in Nepal and their roles in local, regional and national development efforts
- 3.5 Prospects and challenges for the development and management of Kathmandu Valley capital region.
- 3.6 Prospects and challenges for the development of urban infrastructure and its cost recovery.
- 3.7 New town development: prospect and challenges
- 3.8 Role and coordination of federal, province and local government in urban development
- 3.9 Solid waste management and issues
- 3.10 Urban Regeneration: Prospect and challenges
- 3.11 Urban environment management
- 3.12 Role of private sector in urban development